

Viljandi Linnavolikogu
Viljandi Linnavalitsus

Majanduskoostöö
hariduskomisjon
linna valitsus
ku. 7 28. jaan. 2018
19. jaanuar 2018

TAOTLUS

Lp Viljandi Linnavolikogu ja Viljandi Linnavalitsuse liikmed

Meie, Viljandi Lasteaed Männimäe hoolekogu liikmed, lapsevanemad ja töötajad, pöördume Teie poole murega seoses Viljandi linna poolt kavandatava koolide ja lasteaedade toitlustamise riigihankega.

Nimelt teatasid linna esindajad 05. detsembril 2017. a toimunud hoolekogude töökoosolekul Sakala keskuses, et kõigi Viljandi lasteaedade ja koolide toitlustamiseks **planeeritava riigihanke korralduskontseptsiooni alustalaks on põhimõte, et hanke võitja valib toidu tegemiseks ise valmistuskööride asukohad Viljandi haldusterritooriumil.**

Viljandi lapsevanematena ning lasteasutuse töötajatena ei saa me sellist lahendust pidada õigeks ja laste huvidele vastavaks ning palume kohalikul omavalitsusel toitlustamise hanke korralduskontseptsioon ümber vaadata ja tagada toimiva köögi säilimine Männimäe lasteaias alljärgnevatel põhjustel.

Lastele tuleb garanteerida soe toit tervislikust toorainest valmistatuna lasteaias kohapeal. Termokarpidesse pakendatult pikeneb valmistoidu serveerimisaeg oluliselt, mistõttu võivad vohama hakata mikroobid ja bakterid toidu temperatuuri langedes ning serveerimisaja pikenedes, põhjustades võimalikku toiduohutusest kõrvalekaldumist. Tulemus on see, et laste tervis võib sattuda ohtu bakteriaalsest infektsioonist põhjustatuna.

Võimalik töödeldud tooraine tarneahela pikenedes, kus on tõenäoline, et kasutatakse ka säilitusaineid, mida kohapeal asuv köök täna ei kasuta. Näiteks köögiviljade töötlemisel kasutatavad sulfaadid kartuli tumenemise vastu, mis pikendab tooraine säilivusaega suursöögile, kes hakkab lastele toitu valmistama. Ei ole tõenäoline, et Harjumaal asuv ettevõtte, kes korraldab tooraine sisseostu ja ladustamist suudab tarnida sulfideerimata kartulit Viljandis asuvale ühisköögile, kes valmistab toidu kogu Viljandis asuvatele lasteaedadele. See

saaks toimuda vaid viisil, et köögivilja toodetakse Viljandimaal asuvates köögiviljatöötlemise ettevõtetes ja köögivilja tarnitakse suurkööki igapäevaselt või üle päeva, olenevalt olemasolevatest ladustamisvõimalustest. Vastasel juhul venib tarneaeg vähemalt 3-4 päevani, mille puhul aga ei saa rääkida sulfideerimata tootest, isegi pakendatuna vaakumisse. Sulfaatide kasutamine teadupärast aga on võimalik ärrituse/ lööbe tekitaja kui laps on tundlik erinevatele säilitusainetele ning toiduallergeenidele. Toidu valmistamisel tuleks kasutada eestimaiseid liha- ja piimatooteid ning hoiduda poolfabrikaatidest.

Kuidas garanteeritakse sobiv toit toitumuslike erivajadusega lastele- toidutalumatuse teatud toiduainete suhtes (gluteen, kaseiin, laktoos, säilitusained jne)?

Mis juhtub, kui serveeritavat toitu lapsed ei söö põhjusel, et toit ei näe ahvatlev välja või ei ole maitsev, kas lapsed on päev otsa söömata? Tegemist on lasteaiaga, kus lapsed võivad lasteaias viibida kuni 12 tundi. See ei ole võrreldav koolitoiduga, kus lastel on võimalus valida, kas nad soovivad antud lõunat süüa või mitte. Koolides on tegemist maksimaalselt 2 toidukorraga, kuid lasteaias on tegemist 3 toidukorraga, mistõttu on väga oluline, et **lastele pakutakse tervislikku kvaliteetset kõrge toiteväärtuslikku toitu, mis ei ole kunstlikult suhkruga abil üles viidud ning oluline on, et toitu serveeritakse kohapeal otse köögist.** Antud juhul on toiduohutus ja toidukvaliteet suurel määral garanteeritud. Siinjuures viitan 10.01.2018 Eesti Ekspressis kajastatud artiklile "Suurfirma surub lasteaiadesse suhkrurohket säästumenüüd". Artiklis on kajastatud ühe võimaliku hanke võitja suhtumist lasteaias toidu valmistamise osas, kus mitmed lasteaiad, kes on artiklis ära märgitud ei ole absoluutselt rahul toitlustaja käitumisega ning nendib, et lepingut on pea võimatu enneaegselt lõpetada. Hoolekogu liikmed on seisukohal, et see on väga tõsine teema tõstatada ja me tõesti loodame, et Viljandi linnavalitsus hoolib oma pisikestest kodanikest niivõrd, et ei pane teiste kogemustest lähtuvalt meie linna antud olukorda, kuhu paraku on lõksu jäänud mitmed teised linnavalitsused.

Kuidas garanteeritakse, et toitu jätkub kõigile lastele, kui lasteaeda tuleb näiteks 10 asemel 15 last ja vanemad ei ole eelnevalt teavitatud, et laps tuleb täna lasteaeda. Kas sellises olukorras on laps päev otsa söömata ja hakatakse süüdlast otsima?

Lastevanemate kulud suurenevad. Seni on lasteaed tulnud vanematele vastu ja andnud võimaluse lapse haigestumise korral teavitada olukorrast hiljemalt 8.30-ks sama päeva hommikul. Sellisel juhul ei lähe esimene haiguspäev maksustamisele. Lasteaed on väga

kenasti selliselt ära majandanud ja vastav koostöö lastevanemate ja lasteaia vahel töötab väga hästi. Kahtleme, et selline võimalus lastevanematele kindla toitlustaja puhul alles jääb. Samas oleme teadlikud, et see on ainult vastutulek Lasteaia poolt ja Linnavalitsuse määrusega selline võimalus kehtestatud ei ole. Kuid põhjusel, et lasteaia kohamaksumus on vanemale juba suhteliselt suur kulu, siis püüab lasteaed vanematele selles osas vastu tulla.

Lasteaia kokad teavad laste maitse eelistusi, mida süüakse ja mida mitte, seetõttu saab korraldada toidumenüüd vastavalt ning laste kõhud on täis. Toitlustusfirma puhul selline paindumus kaob, sest kogu Viljandi linna lasteaiaid saavad toitu ühe retsepti järgi.

Siiani on olnud Männimäe lasteaias vahva praktika ja traditsioon aeg ajalt koos lastega midagi põnevat küpsetada. Kas leiba või piparkooke vms. Kahju on sellest, et ka selline pikk traditsioon lastega koos kokakunsti harrastada kaob, kuna rendipinnal sääraseid toiminguid teha ei lasta rääkimata sellest, kui köök täielikult ära kaotatakse.

Samuti on hiljuti 11.01.2018 lasteaed Männimäed külastanud Terviseamet, (Toitlustamise inspekteerimisakt lisatud protokollile lisana nr 1) mis näitab, et toitlustamine kohapeal on igati nõuetekohane ja korras.

Hoolekogu eeldab ja kardab, et hankega toidu kvaliteet langeb oluliselt, kuna keskendutakse peamiselt rahalisele võidule isegi kahelt poolt, nii linnavalitsuse eelarve seisukohalt, kui ka tulevase toitlustaja seisukohalt, mis võib aga väga oluliselt langetada toidukvaliteeti, millega seatakse ohtu aga meie laste tervis ja rõõmus meel lasteaias käies.

Juhul, kui hange Linnavalitsuse poolt siiski tehakse, siis palume väga teadlikult ja hoolikalt läbi mõelda, missugustele tingimustele peab toit vastama ning mitte vastavuse korral peab olema võimalik lepingut ka enneaegselt lõpetada.

Eeltoodu kokkuvõtteks palume linnal planeeritava lasteaedade toitlustushanke tingimustes näha ette toimiva köögi säilimine Männimäe lasteaias ja sellesse vajalike investeeringute tegemine hanke võitja poolt kogu hankelepingu kehtivuse ajal. Samuti rõhutame, et hanke ülesehitus ei saa baseeruda hinnal, vaid suurem osakaal peaks olema antud kvaliteedile, et võitjaks ei osutuks mitte madalaima hinna vaid prima kvaliteediga ja tervislikema toidu pakkuja. Lisaks tuleb tagada tervislik toit kõigile lastele, sealhulgas toitumuslike erivajadustega lastele. Eelpoolt kirjeldatud tingimuste täitmine aga ei pruugi

hankega loodetavat kokkuhoidu saavutada, vaid efekt võib kujuneda vastupidiseks ehk toitlustamise kulu linnale võib tõusta.

Lisad:

Lisa nr 1- Koolieelse lasteasutuse toitlustamise inspekteerimise akt nr. 1/12.5-1.1.146/73
11.01.2018

Lisa nr 2 – Kokkuvõtte lastevanemate rahulolu-uuringust „Laste toitlustamine Männimäe lasteaias“

Lisa nr. 3 – Kogutud lastevanemate ning töötajate allkirjad

Lugupidamisega,



Heiki Meibek
Hoolekogu esimees



Andres Oja
Hoolekogu aseesimees



Ene Männik
Direktor